

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЗВО «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ ІВАНА ЗОЛОТОУСТОГО»**

Факультет гуманітарних наук

Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Релігієзнавство

Освітньо-професійна програма Богослов'я
Спеціальність 041 Богослов'я
Галузь знань 04 Богослов'я
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Затверджено на засіданні кафедри соціально-
гуманітарних дисциплін,
Протокол № 2 від 13 вересня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Програмні компетентності
5. Програмні результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Релігієзнавство
Викладач (-і)	Савчук Олег Ігорович – кандидат філософських наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Контактний телефон викладача	0974582322
E-mail викладача	savvok1979@gmail.com
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки 2.2 Блок вибіркових дисциплін
Обсяг дисципліни	90 год. 3 кредити ЄКТС 20 лекцій, 20 практичних, 2 індив.робота, 48 СРС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://ifaiz.edu.ua/novyny/690-sylabusy-kshd-mag.html
Консультації	Очні консультації: 2 год. четвер 2 пара
2. Анотація до курсу	
Релігієзнавство — гуманітарна наука, яка досліджує суспільно-історичну природу релігії, механізм її соціальних зв'язків з політичними, економічними, духовними системами суспільства, особливості їх впливу на віруючих	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Релігієзнавство» є дослідження віровчення, літургійних традицій культових особливостей, а також реконструкція процесів інституціоналізації різних релігій, які визначали формування релігійної карти світу в історичній ретроспективі та впливатимуть на її трансформації у найближчій перспективі. Це також належить до основних завдань розширення та поглиблення знань, вмінь та навичок у майбутніх фахівців ступеня вищої освіти «Бакалавр».</p> <p>Завданням навчального курсу «Релігієзнавство» є з'ясування історичної еволюції та перспектив розвитку феноменів релігії та релігійності у їх культурно-цивілізаційних та інституційних виявах. Необхідно виявити ті магістральні соціологічні показники, що є свідченням процесів інституціоналізації релігійних конфесій та деномінацій. У вивченні дисципліни «Релігієзнавство» студенти повинні творчо й самостійно засвоювати прикладні знання з навчального курсу.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни «Релігієзнавство» студенти мають набути таких компетентностей:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні відомості про походження, історичний розвиток та сучасний стан різних релігійних систем; – особливості структури релігії в культурному універсумі; – місце релігії в суспільному бутті; – вплив окремих релігійних традицій на культурний розвиток на українських землях; – найважливіші інформаційні ресурси, що представляють історію та сучасність різних релігій; – вплив і значення релігійних процесів у відповідних регіонах світу; – сучасну ситуацію в провідних релігійних організаціях, їхні екуменічні та гуманітарні ініціативи. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – застосувати отримані знання у науково-академічній, практичній пастирській, освітньо-виховній та культурній діяльності; – використовувати поняттєво-категоріальний апарат й історичні відомості у процесі наукової діяльності; – орієнтуватися у віроповчальних особливостях релігійних організацій, що представляють різні релігійні традиції; – розпізнавати значення діяльності релігійних організацій у загальному контексті релігійності як у минулому, так і в сьогоденні; 	

- пояснювати та застосовувати з виховною і просвітницькою метою знання про релігії;
- застосовувати набуті практичні знання у практичній діяльності, враховуючи конфесійні особливості сучасної України та в світі загалом;
- аналізувати глобальні релігійні процеси у світлі розвитку й діяльності релігійних організацій.

Перелік мінімуму **знань, умінь, навичок**, необхідних для подальшої практичної діяльності, що повинні отримати студенти в результаті вивчення дисципліни «Релігієзнавство»:

- здатність до всебічного критичного розуміння проблематики релігії та релігійності й основних підходів до їх осмислення у навчанні та/або професійній діяльності й на межі предметних галузей;
- здатність застосовувати отримані історичні, доктринальні знання і розуміти богословські питання розвинутих релігійних систем;
- здатність установлювати та співвідносити причинно-наслідковий зв'язок між різними релігійними традиціями;
- здатність до самостійного навчання, критичного мислення та аналітичних суджень і висновків.

4. Програмні компетентності

У результаті вивчення дисципліни студент повинен отримати:

інтегральні компетентності:

ІК-1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі богослов'я

загальні компетентності:

ЗК-1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати духовні, моральні, культурні, освітні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК-7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК-9 Здатність працювати в команді

фахові компетентності:

ФК-1 Здатність критично усвідомлювати історичну, культурну та соціальну значущість богословських традицій

ФК-3 Здатність визначати взаємодії та взаємозв'язки між богословськими традиціями, оцінювати суспільну і культурну роль богослов'я в історичному та сучасному контекстах

ФК-4 Здатність аналізувати й характеризувати усталені та нові богословські традиції, богослужбові та релігійно-правові практики

ФК-7 Здатність розуміти сукупність методів і проблем в різних галузях богословських досліджень

ФК-9 Здатність застосовувати богословські знання в професійній діяльності та суспільному житті відповідно до віроповчальних та морально-етичних засад і принципів

ФК-11 Здатність розпочинати і проводити діалог із виразниками різних богословських традицій та представниками суспільства

ФК-13 Здатність проводити консультативну і експертно-аналітичну діяльність в галузі богослов'я

ФК-15 Здатність здійснювати навчальну та виховну діяльність в освітніх закладах та інших установах, організаціях

5. Програмні результати навчання

Програмні результати навчання:

ПРН11 Здійснювати професійну і суспільну діяльність відповідно до морально-етичних засад і принципів

ПРН14 Вміти презентувати богословську думку в межах представницької і посередницької діяльності

ПРН16 Приймати ефективні рішення у непередбачуваних робочих контекстах розробляти та реалізовувати проекти у галузі богослов'я, державно-церковних відносин, освіти, організувати та керувати професійним розвитком осіб та груп

ПРН18 Застосовувати знання та уявлення про основні етапи становлення і розвитку християнства у світі та в Україні, богословську думку, еклезіологічні концепції та гуманістичні погляди видатних мислителів та церковних лідерів

ПРН19 З'ясувати роль, вплив та значення історичного, соціальнополітичного, мовно-культурного контексту на формування основних богословських доктрин і практик

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин – 90 год.
Лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
індивідуальна робота	2
самостійна робота	48

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ Вибірковий
Восьмий	041 Богослов'я	Четвертий	Вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки

Тематика навчальної дисципліни

Тиждень	Назва теми	к-ть год.	Література для самостійної роботи
	<p><i>ТЕМА 1.</i> Вступ до навчальної дисципліни «Релігієзнавство»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і структура релігії. 2. Типологія і функції релігії. 3. Релігійна карта світу. 	3	1-9
	<p><i>ТЕМА 2.</i> Первісні релігійні вірування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика ПРВ. 2. Фетишизм, тотемізм, аніматизм. 3. Структура і види магії. 	3	1-9
	<p><i>ТЕМА 3.</i> Національні релігії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національні релігії Далекого Сходу. 2. Національні релігії Близького Сходу. 3. Національні релігії в Україні. 	3	1-9
	<p><i>ТЕМА 4.</i> Буддизм як світова релігія</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Біографія Гаутами- Будди. 2. Філософська генеза буддійського віровчення. 3. Буддійські символи і релігійні свята. 4. Буддизм в Україні. 	3	1-9
	<p><i>ТЕМА 5.</i> Іслам як світова релігія</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Біографія Мухаммада. 2. Основи мусульманського віровчення. 3. Культово-обрядова практика ісламу. 4. Іслам в Україні. 	3	1-9
	<p><i>ТЕМА 6.</i> Християнство як світова релігія</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Християнство на сучасній релігійній карті світу. 2. Християнські символи. 3. Чернечі ордени та згромадження: історія та сучасний стан. 4. Екуменізм у християнстві. 	3	1-9
	<p><i>ТЕМА 7.</i> Католицизм на сучасній релігійній карті світу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Апостольська Столиця: історія та сучасний стан. 2. Організаційна структура КЦ. 3. КЦ в Україні. 	3	1-9
	<p><i>ТЕМА 8.</i> Протестантизм на релігійній карті світу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості появи раннього протестантизму. 2. Особливості протестантського віровчення та культово-обрядової практики. 3. Протестантизм в Україні. 4. Пізньопротестантські релігійні організації. 	3	1-9

	ТЕМА 9. Православ'я на релігійній карті світу 1. Організаційна структура православних церков. 2. Соціальне вчення православних церков. 3. Православні конфесії України. 4. Маронітська діаспора.	3	1-9
	ТЕМА 10. Конфесіологія релігії 1. Поняття релігійних течій і конфесій. 2. Буддійські конфесії. 3. Мусульманські конфесії.	3	1-9

7. Система оцінювання курсу

У процесі вивчення дисципліни «Релігієзнавство» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне тестування та опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання виконання КППЗ;
- ректорська контрольна робота;
- підсумковий екзамен;
- інше.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з навчальної дисципліни «Релігієзнавство» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту*:

Заліковий модуль 1 (поточне опитування)	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (оцінка за КППЗ)
35 %	30 %	35 %
тиждень (___)	тиждень (___)	тиждень (___)

Шкала оцінювання:

За шкалою академії № 1	За шкалою академії № 2	За національною шкалою	За шкалою ECTS
9-10	90-100	Відмінно	A (відмінно)
8	85-89	Добре	B (дуже добре)
	75-84		C (добре)
7	65-74	Задовільно	D (задовільно)
6	60-64		E (достатньо)
3-5	35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-2	1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

8. Політика курсу

Політика щодо відвідування. Особиста присутність студента на лекціях та практичних заняттях у процесі вивчення дисципліни «Релігієзнавство» є обов'язковим компонентом оцінювання. Усі пропущені лекції та практичні (із занесенням у журнал відвідування студентів відмітки «н») необхідно здобувачам освіти відпрацювати, відповідно до правил навчального процесу в Академії. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження,

чи стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем навчальної дисципліни.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

9. Рекомендована література

Основна література

1. Академічне релігієзнавство: підручник / За ред. Колодного А. Київ: Наукова думка, 2001. 862 с.
2. Бублик С. Релігієзнавство: навчальний-посібник. Київ: Наукова думка, 1996. 347с.
3. Історія Православної Церкви в Україні: підручник. / за ред. С. Думенка. Київ., 1997. 285с.
4. Історія релігії в Україні. В 10 томах / За ред. Колодного А., Яроцького П. Филипович Л. Київ. 2019.
5. Історія Церкви та релігійної думки в Україні. В 3-х т. / за ред. А.Колодного, Л. Филипович. Київ., 1994. 615с.
6. Калінін Ю., Харьковщенко С. Релігієзнавство: Підручник. Київ. 2013. 456с.
7. Колодний А. Феномен релігії: монографія. Київ., 2017. 195с.
8. Колодний А., Филипович Л. Релігійна духовність українців: вияви, постаті, стан: монографія. Львів: СПОЛОМ, 2013. 312с.
9. Релігієзнавство: предмет, структура, методологія / За ред. Колодного А., Лобовика Б. Київ: КНУ ім. Т.Шевченка. 2011. 263с.

Додаткова література

1. Дейвіс Б. Вступ до філософії релігії: монографія. Київ., 1996. 325с.
2. Єленський В. Державно-церковні взаємини на Україні (1917-1990) : монографія. Київ., 1991. 347с.
3. Валько В. Первісне християнство: монографія. Львів, 1997. 178с.
4. Степовик Д. Релігії світу: монографія. Київ., 1993.
5. Фрейд З. Психологія. Релігія. Культура: монографія. Київ., 1998.
6. Encyclopedia of Catholicism /general editor R.-P. McBrien, HarperCollinsPublishers 1349р.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

<http://www.nbuv.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.

<http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.

<http://www.pravoznavec.com.ua> – Електронна бібліотека юридичної літератури “Правознавець”.

<https://risu.org.ua> – Релігійно-інформаційна служба України.

<http://ugcc.ua> – Офіційний сайт УГКЦ.

<https://www.pomisna.info> – Офіційний сайт ПЦУ.

<http://orthodox.org.ua> – Офіційний сайт УПЦ.